«آرمان ملی» گزارش می‌دهد

مصیبت‌های دریاچه ارومیه

آرمان ملی – شفق محمد حسینی: اینجا پرنده هم دیگر پر نمی‌زند، تنها ۶ هزار هکتار ساحل خشک؛ از دور و نزدیک فقط خط ممتد سپیدی را می‌بینی که اثرات رد نمک است، بر بستر دریاچه‌ای که خشک شد و تمام شد، رفت. همین چندوقت پیش بود که بالاخره همه پذیرفتند دریاچه ارومیه به طور کامل خشک شده است و دیگر حتی آبی هم نمانده است تا در هاون ندانم‌کاری‌هایی بکوبند که دریاچه ارومیه را به این روز انداخت.

تنها حسرتی به دل مردمان آذربایجان باقی ماند. دریاچه خوش اقبال وان که ۷۰ کیلومتر با دریاچه ارومیه فاصله دارد، چون مرواریدی در ترکیه می‌درخشد، درحالی که بخت و اقبال دریاچه ارومیه و آذربایجانی‌ها، به بلندی وان نبوده است. انگار کپورهای دریاچه وان خوش اقبال‌تر از قره بالیق‌های دریاچه ارومیه بودند.

شوربختی‌های دریاچه تمام نمی‌شود. همین چندروز پیش بود که پارک ملی اطراف دریاچه آتش گرفت. هرچند که در نهایت مهار شد، حتی مدیرکل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی هم به ایلنا گفته بود اینکه بگوییم آتش‌سوزی ناشی از بحران دریاچه ارومیه است، شاید چندان مرتبط نباشد، اما به هر حال، اگر سطح تراز آب دریاچه بالا بود، وسعت کمتری درگیر آتش‌سوزی می‌شد.

حالا به گفته نماینده شهر ارومیه در مجلس هم تبعات ناشی از خشک شدن دریاچه، در آینده بسیار بیش از آنچه خواهد بود که می‌توانست برای احیای آن هزینه شود. عدم تخصیص حقابه دریاچه، سدسازی و حفر ده‌ها هزار چاه غیرمجاز، کشاورزی بی‌رویه و برداشت‌های آب از منابع ورودی، در کنار سال‌های کم بارشی که همه ایران را دربر گرفت، دریاچه ارومیه را هم خشکاند، تا یکی دیگر از منابع آبی ایران هم اضافه شود به تالاب‌هایی که به نوبت، آب رفتند.

۱۰ میلیارد تن نمک دریاچه ارومیه

آنچه پس از خشک شدن در کف دریاچه ماند، نمک بود. نمکی که با باد برمی‌خیزد و در سال‌های ابتدایی پس از شروع آب رفتن دریاچه، که از اواسط دهه هشتاد بود، ابتدا چشم پرنده‌ها به دلیل طوفان نمک آسیب دید و مدام از تعدادشان کم شد و در نهایت این طوفان‌های نمک، به روستاهای اطراف هم رسید و دامنگیر بخش‌هایی از ارومیه شد. هرچند برخی می‌گویند که خبری از طوفان نمک نیست، اما سلمان ذاکر، نماینده ارومیه در مجلس شورای اسلامی، درباره وقوع طوفان‌های نمک در اطراف دریاچه به «آرمان ملی» گفت: من خودم شاهد طوفان نمک در اطراف دریاچه ارومیه بودم و مردم تبریز هم با آن مواجه شدند. به دلیل اینکه باد از غرب به شرق می‌وزد، این طوفان‌های نمکی مشاهده شده است و اینکه می‌گویند نمک تهدیدی نمی‌کند و طوفان نمک نیست. این نظر بسیار گمراه کننده‌ای است. ما باید خطر را مشاهده کنیم تا بتوانیم دفع کنیم. وگرنه اینکه بگوییم خشک شدن دریاچه ارومیه هیچ آفتی ندارد و مردم در امان هستند، این فرار از مسئولیت و احیای دریاچه ارومیه است. هنوز یک مسئول رسمی این مساله را اعلام نکرده است که خشک شدن دریاچه ارومیه ضرری ندارد ولی من از همان اول می‌گویم ده میلیارد تن نمک دریاچه ارومیه و ۶ هزار هکتار ساحل خشک، هر لحظه احتمالش می‌رود که حادثه تلخی برای استان‌های همجوار و کشور ایجاد کند. دریاچه ارومیه حق مردم است و باید دولت برنامه اساسی داشته باشد. اقداماتی که تا امروز انجام شده است، کافی نبوده است. هنوز درحال مطالعه هستند و اقدام جدی انجام نشده است.

نماینده مردم ارومیه درباره آتش سوزی که چندروز قبل در پارک ملی دریاچه ارومیه رخ داد و اینکه آیا خشکی دریاچه می‌تواند به این آتش سوزی‌ها دامن بزند هم گفت: بخش‌های محدودی از پارک آتش گرفته بود و مهار شد. اما قطعا این درست است و آثار فراوان خشکی دریاچه ارومیه بر مردم روستاهای اطراف و زندگی‌شان و در زمین‌های کشاورزی آنها هم اثرگذار است. وقوع طوفان‌های نمکی و شوری آب چاه‌ها، همه زندگی مردم را تحت الشعاع قرار می‌دهد. به نظرمن هزینه‌هایی که این خشکی در آینده برجای خواهد گذاشت، بسیار بیش از هزینه احیای دریاچه است. دولت باید این را درک کند و به صحبت‌های نمایندگان و مردم توجه کند و راهکارهایی که الگوی کشت نیاز دارد و آبیاری قطره‌ای و روش‌های آبیاری نوین را باید اجباری کنند. به بخش کشاورزی با جدیت ورود کنند، تا الگوهای کشت اصلاح شود. من متاسفانه جدیتی در اقدامات دولت درباره احیای دریاچه نمی‌بینم.

روستاهای بخش مرکزی بیش‌ترین آسیب را دیدند

حالا اثرات خشکی دریاچه ارومیه دامنگیر روستاها و شهرهای اطراف آن نیز شده است. ذاکر درباره تبعات خشکی دریاچه ارومیه و تاثیر آن بر روستاهای اطراف دریاچه گفت: ارومیه ۶۰۰ روستا بیشتر دارد و تقریبا یک سوم این روستاها در اطراف دریاچه ارومیه قرارگرفته‌اند. این روستاها سه بخش است، یکی بخش انجل، نازکچایی، یکی هم بخش مرکزی است که قریب به ۲۸۰ روستا دارد. این روستاهای بخش مرکزی، بیشتر از دیگر بخش‌ها در معرض آسیب قرارگرفته است که بهترین بخش از نظر آب و هوایی و سرسبزترین بخش‌های ارومیه است. شاید یک سوم همین روستاها تحت تاثیر مشکلات و عواقب ناشی از خشک شدن دریاچه ارومیه قرار گرفته‌اند و یا در آستانه قرارگرفتن هستند.

پیشتر، اسماعیل کهرم، فعال محیط زیست، نسبت به عواقب خشک شدن این دریاچه نمکی هشدار داده بود و به «آرمان ملی» گفته بود: وقتی باد روی دریاچه‌ای بوزد که آب ندارد، از برخورد باد با کف دریاچه ریزگردهای نمکی ایجاد می‌شود که در هوا پخش می‌شود. مانند اتفاقی که برای هامون افتاد و مردم از خشکی مهاجرت کردند.

حالا پرنده‌ای که نیست هیچ، تنها کوهی نمک به جا مانده است که باد، آن را برفراز دریاچه ارومیه به پرواز در می‌آورد و چشم مردم را می‌سوزاند. مصیبت‌های این دریاچه تهی از آب و لبریز از نمک، تمام نمی‌شود. مرگ دریاچه‌ای که روزی لبریز از آب و کنارش آبادانی بود، چون آواز آذری غمگینی، در ساحلی خالی می‌پیچد و دور می‌شود. مانند آن تک مسافری که در تصویری غریب، با رخت سرخی بر تن، به دوردست‌ها چشم دوخته بود، شاید در سراب رویایش آبی پیدا کند.

پایتخت نشینان فقط ۱۰ روز هوای مطلوب تنفس کردند

مهرماه آلوده تهران

بر اساس داده‌های شرکت کنترل کیفیت هوای تهران، هوای پایتخت طی مهرماه سال جاری ۱۰ روز در وضعیت قابل قبول و ۲۰ روز در شرایط آلوده بود.

به گزارش ایسنا تهرانی‌ها طی مهرماه سال جاری ۱۰ روز هوای قابل قبول، ۱۹ روز هوای ناسالم برای گروه‌های حساس و یک روز هوای ناسالم برای همه را تنفس کردند. آلوده‌ترین هوای این ماه، ۱۰ مهر ثبت شد و ذرات معلق کوچک‌تر از ۱۰ میکرون روی عدد ۱۸۱ قرار گرفت البته آلاینده شاخص این ماه ذرات معلق کوچک‌تر از ۲.۵ میکرون بود که در آلودگی ۲۰ روز از هوای پایتخت نقش داشت. طی این مدت ۲ روز نیز ذرات معلق کوچک‌تر از ۱۰ میکرون در شرایط نامطلوب قرار گرفت.

مهرماه سال ۱۴۰۳ تهرانی‌ها ۲۲ روز هوای قابل قبول و هشت روز هوای ناسالم برای گروه‌های حساس تنفس کردند. آلوده‌ترین روز ۲۶ مهرماه ثبت شد. در این روز ذرات معلق کوچک‌تر از ۲.۵ میکرون به ۱۱۹ رسید. آلاینده شاخص این ماه نیز هفت روز ذرات معلق کوچک‌تر از ۲.۵ میکرون و یک روز ذرات معلق کوچک‌تر از ۱۰ میکرون بود.

در مهرماه سال ۱۴۰۲، دو روز هوای پایتخت در شرایط ناسالم برای گروه‌های حساس قرار گرفت و آلوده‌ترین روز ۲۴ مهر بود که ذرات معلق کوچک‌تر از ۲.۵ میکرون به ۱۱۷ رسید. آلاینده شاخص نیز ذرات معلق کوچک‌تر از ۲.۵ میکرون بود. سایر روزهای این ماه تهرانی‌ها هوای قابل قبول تنفس کردند.

وضعیت هوای تهران در اولین ماه پاییز ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که تهرانی‌ها در این مدت ۲۵ روز هوای قابل قبول، چهار روز هوای ناسالم برای گروه‌های حساس و یک روز هوای بسیار ناسالم را تنفس کردند. آلاینده شاخص هوای مهرماه سال ۱۴۰۱ ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون بود و هوای تهران ۲۹ روز با این آلاینده شاخص آلودگی هوا را تجربه کرد. یک روز از مهرماه، آلاینده شاخص ذرات معلق کمتر از ۱۰ میکرون بود.

وضعیت آلودگی هوای تهران طی سال ۹۶ تا ۱۴۰۰

در مهرماه سال ۱۴۰۰، ۲۲ روز هوای قابل قبول و هشت روز هوای ناسالم برای گروه‌های حساس ثبت شد. آلاینده شاخص هوا ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون بود. یک روز از مهرماه نیز آلاینده شاخص ذرات معلق کمتر از ۱۰ میکرون ثبت شد.

آمار شرکت کنترل کیفیت هوا تهران نشان می‌دهد کیفیت هوای تهران طی مهر سال ۹۹، ۲۱ روز در وضعیت قابل قبول و ۹ روز ناسالم در شرایط برای گروه‌های حساس قرار داشت. آلاینده ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون علت آلودگی هوا طی تمام روزهای آلوده مهرماه این سال بود.

طی اولین ماه پاییز سال ۹۸ تهرانی‌ها ۲۷ روز هوای قابل قبول و سه روز هوای ناسالم برای گروه‌های حساس را داشتند. آلاینده شاخص در این بازه زمانی ۲۹ روز ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون و یک روز ذرات معلق کمتر از ۱۰ میکرون بود. مهرماه سال ۹۷ ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون، در تمامی روزهای این ماه آلاینده شاخص بود. در این ماه تهرانی‌ها ۲۸ روز هوای قابل قبول و دو روز هوای پاک را تنفس کردند.

مهرماه سال ۹۶ نیز ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون ذرات معلق کمتر از ۱۰ میکرون آلاینده‌های شاخص بودند. به طور کلی کیفیت هوا در مهرماه این سال ۲۹ روز در شرایط قابل قبول و یک روز در شرایط هوای پاک بود.

ذرات معلق کمتر از ۲.۵ و ۱۰ میکرون چیست؟

بر اساس مطالعات و تحقیقات دانشمندان، برای هر آلاینده یک حد مجاز تعریف می‌شود. در مورد ذرات معلق کمتر از ۱۰ میکرون این حد برابر ۱۵۴ میکروگرم بر متر مکعب تعریف شده است و حد استاندارد آلاینده‌های ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون برابر ۳۵ میکروگرم بر متر مکعب است. بدین معنی که اگر متوسط غلظت این آلاینده‌ها در طول شبانه روز (۲۴ ساعت) کمتر از این مقدار باشد، به لحاظ آلاینده مورد نظر هوا قابل قبول است و اگر بیشتر از آن بود بسته به میزان غلظت، هوا در شرایط ناسالم برای گروه‌های حساس، ناسالم، بسیار ناسالم و یا خطرناک قرار می‌گیرد.

ذرات معلق کمتر از دو و نیم میکرون (PM۲.۵) آلاینده شاخص هوای تهران در روزهای سرد پایتخت است. این آلاینده دارای قطر دو و نیم میکرون و یا کمتر هستند که تقریبا یک سی‌ام قطر موی انسان است و به عنوان ذرات ریز (fine) نیز شناخته می‌شوند. ترکیب شیمیایی ذرات بسته به محل، زمان و آب و هوا متفاوت است و منابع انتشار آن شامل انواع فعالیت‌های احتراقی (وسایل نقلیه موتوری، نیروگاهی، سوزاندن چوب، و غیره) و فرایندهای صنعتی خاص می‌شود. این ذرات هم به طور مستقیم ساطع می‌شوند و هم به شکل آلاینده ثانویه در جو شکل می‌گیرند.

ذرات معلق کوچک‌تر از ۱۰ میکرون درشت‌ترند و نسبت به ذرات معلق کوچک‌تر از ۲.۵ میکرون کمتر وارد بخش‌های تحتانی سیستم تنفسی می‌شوند و به طور جزئی خطر کمتری دارند ولی در غلظت‌های بالا و در قیاس با حد مجاز می‌توانند مشکلات زیادی به لحاظ بهداشتی و زیست محیطی در پی داشته باشند.

به طور کلی عمده‌ترین منابع انتشار ذرات معلق نیز احتراق سوخت (مانند سوزاندن زغال سنگ و چوب)، خودروهای دیزلی فاقد فیلتر دوده، فرایندهای صنعتی و کشاورزی و انتشار از خودروها است. ذرات معلق عموما در ماه‌های سرد سال کیفیت هوا را تحت تاثیر قرار می‌دهند. مطالعات علمی متعدد درباره ذرات معلق نشان می‌دهد که قرار گرفتن در معرض این آلاینده باعث بروز مشکلات زیادی می‌شود. مرگ زودرس در مبتلایان به بیماری‌های قلبی و ریوی، بروز حملات قلبی غیرکشنده، ضربات قلب نامنظم، ابتلا به سرطان ریه، تشدید آسم، کاهش عملکرد ریه و افزایش علائم تنفسی مشکلاتی است که آلودگی هوا برای سلامت انسان ایجاد می‌کند.

شاخص کیفیت هوا چیست؟

شاخص کیفیت هوا (AQI) به پنج دسته اصلی تقسیم‌بندی می‌شود. بر اساس این تقسیم‌بندی از عدد صفر تا ۵۰ هوا پاک، از ۵۱ تا ۱۰۰ هوا سالم یا متوسط، از ۱۰۱ تا ۱۵۰ هوا ناسالم برای گروه‌های حساس، از ۱۵۱ تا ۲۰۰ هوا ناسالم برای همه گروه‌ها، از ۲۰۱ تا ۳۰۰ هوا بسیار ناسالم و از ۳۰۱ تا ۵۰۰ شرایط کیفی هوا خطرناک است.

گفتنی است در هوای پاک که با رنگ سبز نشان داده می‌شود، شرایط کیفیت هوا مناسب است و خطری برای سلامت انسان ندارد. در هوای سالم که به رنگ زرد شناخته می‌شود، کیفیت هوا قابل قبول و غلظت آلاینده‌ها کمتر از حدی است که بر سلامت انسان تاثیر منفی داشته باشد اما در هوای ناسالم برای گروه‌های حساس که به رنگ نارنجی نشانه‌گذاری می‌شود، مقدار AQI بین ۱۰۱ تا ۱۵۰ قرار می‌گیرد که در نتیجه آن گروه‌های حساس اثرپذیری بیشتری از آلودگی هوا خواهند داشت.

در هوای ناسالم که به رنگ قرمز است، کلیه افراد جامعه در معرض مخاطرات ناشی از آلودگی هوا قرار می‌گیرند و حتی ممکن است گروه‌های حساس دچار عوارض شدیدتری شوند. افزون بر این در هوای بسیار ناسالم که به رنگ بنفش نشان داده می‌شود و عدد AQI بین ۲۰۱ تا ۳۰۰ قرار می‌گیرد، احتمال بروز عوارض جدی برای سلامت افراد جامعه افزایش می‌یابد.

اخبار کوتاه

دستور رئیس جمهور برای احیای تالاب صالحیه

با دستور رئیس جمهور همکاری‌های ایران و آکادمی علوم چین در حوزه آب و محیط زیست وارد مرحله اجرایی شد. تالاب صالحیه–اله‌آباد به‌عنوان پایلوت این همکاری مشترک انتخاب و مورد تأیید عالی‌ترین مقام اجرایی کشور قرار گرفت. به گزارش ایلنا، در پی مستندسازی فنی و کارشناسی دبیرخانه ستاد ملی سیاست‌گذاری و هماهنگی مدیریت پدیده گردوغبار و مکاتبه رسمی سازمان برنامه و بودجه با ریاست جمهوری، پروژه مشترک احیای تالاب صالحیه با هدف مهار کانون‌های فعال گردوغبار، بهبود رژیم هیدرولوژیکی تالاب و ارتقای معیشت جوامع محلی وارد فاز اجرایی شد. رئیس جمهور در حاشیه این مکاتبه تأکید کرده است: اقدام مناسبی است. پیگیری شود تا بقیه همکاری‌ها به سرعت صورت پذیرد. بر اساس این دستور، اجرای پروژه احیای تالاب صالحیه در چارچوب همکاری‌های جمهوری اسلامی ایران و آکادمی علوم چین با محوریت سازمان حفاظت محیط زیست تسریع خواهد شد.

اجرای برنامه ملی کنترل پوکی استخوان

معاون بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، از ادغام برنامه ملی کنترل پوکی استخوان در نظام مراقبت‌های اولیه سلامت (PHC) خبر داد. علیرضا رئیسی گفت: این اقدام با هدف ارتقای مراقبت از سالمندان و کاهش عوارض ناشی از پوکی استخوان در دستور کار قرار گرفته است. به گزارش صدا و سیما، وی گفت: با اجرای این طرح ادغام برنامه ملی کنترل پوکی استخوان در نظام مراقبت‌های اولیه سلامت، خدمات پیشگیری، تشخیص زودهنگام و درمان پوکی استخوان در خانه‌های بهداشت و پایگاه‌های سلامت ارائه می‌شود تا دسترسی عادلانه مردم به خدمات مرتبط افزایش یافته و از بروز شکستگی‌های ناشی از استئوپوروز پیشگیری شود.

آزادسازی ۵۰ هزار ماهی کپور در دریاچه خلیج فارس

مدیر روابط عمومی دریاچه شهدای خلیج فارس از آزادسازی ۵۰ هزار ماهی کپور در دریاچه شهدای خلیج فارس طی روز جمعه خبر داد. به گزارش ایلنا، میلاد پاک‌سرشت مدیر روابط عمومی دریاچه شهدای خلیج فارس درباره آزادسازی ۵۰ هزار ماهی کپور در دریاچه شهدای خلیج فارس اظهارداشت: این اقدام با هدف تقویت اکوسیستم آبی و ارتقای تنوع زیستی دریاچه صورت گرفت. وی با اشاره به فضای ۲۵ هکتاری دریاچه گفت: دریاچه شهدای خلیج فارس جزو یکی از بزرگ‌ترین دریاچه‌های مصنوعی خاورمیانه است و تصفیه خانه مدرن دارد و آب ۲۴ ساعته تصفیه می‌شود. مدیر روابط عمومی دریاچه شهدای خلیج فارس ادامه داد: در دریاچه دو بخش اختصاص به ماهیگیری دارد. یکی ماهیگیری تفریحی «بگیر و رها کن» که رکورد صید ماهی ۲۹ کیلویی زده شده است. پاک سرشت با اشاره به اهمیت ترویج فرهنگ ماهیگیری و ایجاد مکان مناسب در تهران برای این موضوع گفت: بخش دیگر صید ماهی برای تغذیه است و از آنجا که سرانه مصرف ماهی به ویژه در کودکان پایین است گاهی کودکانی که صید می‌کنند منجر به خوردن آن می‌شود.

محرومیت یک‌ساله باغ وحش «نیر» یزد

معصومه صفایی، معاون دفتر حفاظت و مدیریت حیات وحش سازمان محیط زیست، از توقف یک‌ساله همکاری این سازمان با باغ‌وحش «نیر» استان یزد به دلیل تکرار تخلف حرکات نمایشی با توله‌ها و حیوانات وحشی و انتشار تصاویر آن خبر داد. معصومه صفایی در گفت‌وگو با ایلنا با اشاره به ممنوعیت این اقدام بر اساس پروتکل‌های ابلاغی به باغ‌وحش‌ها، تأکید کرد: این ممنوعیت به منظور جلوگیری از ترویج نگهداری جانوران وحشی، جلوگیری از تحریک افکار عمومی در این راستا و مقابله با قاچاق حیات وحش اعمال شده است. صفایی با بیان اینکه باغ‌وحش مذکور چندین نوبت مرتکب این تخلف شده است، خاطرنشان کرد: به‌رغم چندین بار گفت‌وگوی تلفنی و ارسال دو اخطار کتبی از سوی اداره‌کل محیط زیست یزد و دفتر حفاظت و مدیریت حیات وحش، متأسفانه این باغ‌وحش به طور مجدد اقدام به انتشار تصاویر نمایش با حیوانات وحشی از جمله شیرها کرده است. معاون دفتر حیات وحش سازمان محیط زیست در تشریح تصمیم جدید این سازمان در مورد باغ‌وحش نیر گفت: با توجه به تخطی مکرر و اصرار بر انجام این عمل، تصمیم گرفتیم علاوه بر کسر یک ستاره از امتیاز این باغ‌وحش (که پیش از این دارای دو ستاره بود) و کاهش رتبه آن به یک ستاره، به مدت یک سال نیز سازمان از هرگونه همکاری در زمینه انتقال جانوران وحشی به این مرکز معذور است. صفایی در پایان با هشدار به سایر باغ‌وحش‌ها اعلام کرد: تمامی باغ‌وحش‌ها باید توجه داشته باشند که در صورت ارتکاب به چنین تخلفی که به ترویج قاچاق حیات‌وحش دامن می‌زند، با آنها برخورد مشابه خواهد شد. این برخورد می‌تواند تا حد عودت جانوران امانی، تشکیل پرونده قضائی و حتی لغو مجوز فعالیت ادامه یابد.

گزارش

ویروس «فلج اطفال» در همسایگی ایران

رئیس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت، درباره وضعیت جهانی و منطقه‌ای ریشه‌کنی فلج اطفال، نکاتی را مطرح کرد. سید محسن زهرایی گفت: هر سال در روز ۲۴ اکتبر «روز جهانی فلج اطفال»، جامعه جهانی گرد هم می‌آید تا بار دیگر تعهد خود را برای پایان دادن به یکی از طولانی‌ترین تلاش‌های بهداشت عمومی در تاریخ بشر تجدید کند. سازمان جهانی بهداشت و دیگر شرکای جهانی با برگزاری برنامه‌ها، کارزارها و نشست‌های گوناگون، آگاهی عمومی را افزایش داده و منابع لازم را برای آخرین گام در مسیر ریشه‌کنی کامل فلج اطفال فراهم می‌کنند. وی افزود: امسال این روز در مقطعی حساس برگزار می‌شود. در شرایطی که تحولات ژئوپلیتیکی جهانی و کاهش قابل توجه بودجه سلامت، برنامه‌های بین‌المللی را تحت تأثیر قرار داده است، «ابتکار جهانی ریشه‌کنی فلج اطفال» طرح اقدام جهانی جدید خود را آغاز کرده است؛ چارچوبی متمرکز برای اطمینان از اجرای کامل «راهبرد جهانی ریشه‌کنی فلج اطفال ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۹.» به رغم همه چالش‌های موجود، این طرح بر مدیریت هوشمندانه‌تر، چابک‌تر و محلی‌تر برنامه‌ها تأکید دارد تا دستاوردهای ارزشمند گذشته حفظ شده و هر کودک، حتی در دورافتاده‌ترین مناطق، تحت پوشش واکسیناسیون قرار گیرد. زهرایی ادامه داد: فلج اطفال (پولیومیلیت) یکی از بیماری‌های ویروسی با اهمیت تاریخی است که در گذشته موجب فلج دائم و مرگ هزاران کودک در سراسر جهان می‌شد. این بیماری عمدتاً کودکان زیر پنج سال را درگیر می‌کند و از راه مدفوع – دهان منتقل می‌شود. سازمان جهانی بهداشت از سال ۱۹۸۸ با تصویب قطعنامه‌ای جهانی، تلاش برای ریشه‌کنی کامل آن را در قالب «ابتکار جهانی ریشه‌کنی فلج اطفال» آغاز کرد. در آن زمان حدود ۱۲۵ کشور درگیر بیماری بودند و سالانه بیش از ۳۵۰ هزار کودک دچار فلج دائم می‌شدند. وی افزود: در طی سه دهه گذشته، موارد فلج اطفال ناشی از ویروس وحشی بیش از ۹۹ درصد کاهش یافته است. از میان سه سویه اصلی ویروس (نوع‌های ۱.۲ و ۳)، دو نوع ۲ و ۳ به ترتیب در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۹ به طور رسمی ریشه‌کن شده‌اند. به گفته زهرایی، در حال حاضر تنها ویروس وحشی نوع ۱ به صورت بومی در دو کشور افغانستان و پاکستان در گردش است. وی افزود: تاکنون بیش از ۲۰ میلیون نفر از خطر فلج دائم نجات یافته‌اند و حدود ۱.۵ میلیون مرگ نیز به لطف برنامه جهانی واکسیناسیون پیشگیری شده است. منطقه‌های آمریکا، اروپا، غرب اقیانوس آرام، جنوب شرق آسیا و آفریقا به طور رسمی عاری از ویروس وحشی اعلام شده‌اند. رئیس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت تاکید کرد: در مرحله پایانی ریشه‌کنی، چالش‌هایی همچون ناامنی در مناطق خاص، کاهش منابع مالی، شیوع ویروس‌های مشتق از واکسن و خستگی سیستم‌های بهداشتی وجود دارد. ویروس مشتق از واکسن در مناطقی با پوشش ایمن‌سازی پایین ممکن است باعث بروز طغیان‌های جدید شود. وی گفت: برنامه راهبردی جدید سازمان جهانی بهداشت با هدف پایان دادن به انتقال ویروس وحشی نوع ۱ و کنترل کامل طغیان‌های ویروس مشتق از واکسن تدوین شده است. این برنامه بر افزایش پوشش واکسیناسیون، استفاده از واکسن خوراکی جدید، تقویت نظام پایش محیطی و واکنش سریع به طغیان‌ها تمرکز دارد. زهرایی اظهار داشت: منطقه مدیترانه شرقی (خاورمیانه) شامل کشورهایی است که هنوز بیش‌ترین چالش را در مسیر ریشه‌کنی دارند. افغانستان و پاکستان تنها کشورهای باقی‌مانده با ویروس وحشی فعال‌اند. کشورهای دیگر منطقه از جمله ایران، مصر، عربستان سعودی و اردن وضعیت بدون پولیو را حفظ کرده‌اند و برنامه‌های پایش محیطی فعال دارند. وی افزود: ایران از سال ۲۰۰۱ میلادی به عنوان کشور عاری از ویروس وحشی پولیو شناخته شده است. با وجود همجواری با دو کشور آندمیک، ایران با اجرای موفق برنامه ایمن‌سازی ملی، واکسیناسیون تکمیلی مرزی، نظام مراقبت فلج شل حاد و پایش محیطی منظم فاضلاب توانسته است از ورود مجدد ویروس جلوگیری کند. پوشش ایمن‌سازی در کشور همواره بالاتر از ۹۵ درصد بوده و نظام مراقبت فلج شل حاد، فعال و کارآمد است. به گزارش وبدا، رئیس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت، گفت: ریشه‌کنی فلج اطفال یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای سلامت عمومی در قرن حاضر است. با وجود پیشرفت چشمگیر، مرحله نهایی نیازمند پایداری مالی، تعهد سیاسی، مشارکت اجتماعی و حفظ ظرفیت‌های نظارتی است. ایران و سایر کشورهای منطقه با تقویت نظام‌های ایمن‌سازی و پاسخ سریع به هرگونه مورد مشکوک، می‌توانند در تحقق هدف نهایی «جهانی عاری از فلج اطفال» نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا کنند.

روی خط آرمان ملی

۸۸۱۰۵۰۰۷

پارک آبی و استخرهای مجهز

در گذشته، تهران در سه‌راه افسریه پارک آبی آزادگان را داشت که متأسفانه به دلیل مشکلات ایمنی تعطیل شد. این در حالی است که مشهد مقدس دارای پارک «موج‌های آبی» است و از چنین امکاناتی بهره‌مند است. با توجه به جمعیت بالای تهران و نیاز روزافزون به فضاهای تفریحی و ورزشی، ساخت مجموعه‌های آبی مشابه، گامی مؤثر در جهت رفاه شهروندان، به‌ویژه جوانان و ورزش‌دوستان خواهد بود.

علی. ف از تهران

احیای دریاچه پارک بسیج

در سال‌های گذشته، پارک بسیج منطقه ۱۴ تهران دارای دریاچه‌ای بود که در آن قایق‌سواری انجام می‌شد و به شهروندان به‌صورت ساعتی اجاره داده می‌شد. اما با گذشت زمان و تغییرات اعمال‌شده در این مجموعه، دریاچه به حال خود رها شد، دچار آلودگی و جلبک‌زدگی شده و عملاً کارایی خود را از دست داده است. این در حالی است که شهرداری منطقه ۱۴ می‌تواند با احیای این دریاچه، هم به زیباسازی فضای شهری کمک کند و هم زمینه‌ای برای تفریح سالم و حتی درآمدزایی فراهم سازد.

خانم فرخی‌پور از تهران